Statens jordbruksverks författningssamling

ISSN 1102-0970

Statens jordbruksverk
551 82 Jönköping, tel: 036-15 50 00
telefax: 036-19 05 46

SJVFS 2002:46
Saknr **Y 12**
Utkom från trycket
den 18 juni 2002
Omtryck

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1992:38) om bekämpning av amerikansk yngelröta och varroasjuka hos bin;

beslutade den 12 juni 2002

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 2 § 2 och 17 § bisjukdoms förordningen (1974:212), att 1 § verkets föreskrifter (SJVFS 1992:38) om bekämpning av amerikansk yngelröta och varroasjuka hos bin[1] skall ha följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Allmänna bestämmelser

1 § Område som omfattas av förklaring om smitta eller misstanke om smitta skall utgöras av församling. Om särskilda skäl föreligger kan i samband med smittförklaring område bestämmas att omfatta mer än en församling eller del av församling.

Smittförklarade områden kan föras samman i zoner. (*SJVFS 2002:46*).

2 § Länsstyrelsen får för tillsynsdistrikt utse ersättare för tillsynsman. Denna tjänstgör efter beslut av länsstyrelsen då tillsynsman har förhinder. Länsstyrelsen för anteckningar om ersättares tjänstgöringstid.

Vad som i lag eller annan författning sägs om tillsynsman och dennes befogenheter är även tillämpligt på ersättare för tillsynsman.

Till ersättare för tillsynsman utses i första hand tillsynsman i angränsande tillsynsdistrikt.

Har tillsynsman och, om sådan utsetts, ersättare för tillsynsman förhinder, förordnar länsstyrelsen tillsynsman i annat tillsynsdistrikt att tjänstgöra i deras ställe.

3 § Länsstyrelsen skall genast till Statens jordbruksverk sända uppgift om de personer som utsetts till ersättare för tillsynsmän samt införa uppgifterna i länets författningssamling och i ortstidning.

---

[1] Författningen senast omtryckt SJVFS 2000:109.

4 § Länsstyrelsen skall utfärda intyg som styrker tillsynsmans behörighet att utöva bitillsyn. Tillsynsmannen skall vid förrättning kunna uppvisa denna handling.

5 § Tillsynsman skall vid arbete i bigård iaktta största renlighet och försiktighet för att ej bidra till spridning av smitta.

6 § Tillsynsman bör skaffa sig en god kännedom om biodlingen inom sitt tillsynsdistrikt och informera biodlare, auktionsförrättare, anstalter för bearbetning av honung och vax samt försäljare av bidrottningar, bisamhällen och material för biskötseln om gällande bestämmelser till skydd mot amerikansk yngelröta och angrepp av varroakvalster.

7 § En biodlare kan av Statens jordbruksverk utses såsom godkänd biodlare. Kraven härför är genomgången bisjukdomskurs motsvarande vad som gäller för bitillsynsmannautbildning samt minst tre års dokumenterad erfarenhet av biodling.

Tillsynsman får lämna en godkänd biodlare tillstånd till flera flyttningar av bisamhällen, bibostäder och biodlingsredskap mellan ut- och hembigårdar under en bestämd tidsperiod, dock högst under tolv månader. Sådant tillstånd skall vara villkorat av

1. att varroa eller amerikansk yngelröta ej påträffas i bigården,
2. att sådana undersökningar som sägs i 17 § rörande förekomst av varroakvalster skall utföras i enlighet med vad som där anges,
3. att undersökningar med avseende på amerikansk yngelröta sker i anslutning till varje flyttningstillfälle, och
4. att biodlaren i anslutning till bigården tydligt anger eget namn, adress, telefonnummer och hur länge tillståndet gäller.

Tillstånd enligt andra stycket får inte lämnas till flyttning över zongräns för varroabekämpning.

Tillstånd enligt andra stycket till flyttning inom zon 1 får lämnas utan att de förutsättningar med avseende på varroa som anges i punkterna 1 och 2 är uppfyllda. (*SJVFS 1993:27*).

Smittförklaring

8 § Får länsstyrelsen kännedom eller misstanke om smitta inom icke smittförklarat område skall länsstyrelsen omedelbart underrätta Statens jordbruksverk.

Då skäl föreligger att upphäva eller ändra förklaring av område som smittat eller misstänkt för smitta skall länsstyrelsen underrätta Statens jordbruksverk.

9 § Statens jordbruksverks beslut att förklara område smittat eller misstänkt för smitta eller att upphäva eller ändra sådan förklaring skall länsstyrelsen låta införa i ortstidning.

Förvaring och bortförande

10 § Bibostäder, som ej längre hyser levande bin, samt honung eller bivax och avfall av honung eller bivax får ej förvaras på sådant sätt att bin får tillträde därtill.

Utan hinder av första stycket får efter anmälan till tillsynsman bibostäder hållas öppna för infångande av vildbisvärmar (svärmfångstkupor) under tiden 15 maj - 31 juli. Som svärmfångstkupor får endast användas väl rengjorda tomkupor, som tidigare inte hyst bisamhälle smittat med amerikansk yngelröta. Utbyggda vaxkakor får härvid endast användas om de kommer från bigård som de två föregående åren varit fri från smitta. På kupan skall med namn, adress och telefonnummer tydligt anges vem den tillhör.

11 § Statens jordbruksverk kan medge undantag från bestämmelser i denna författning om förvaring och bortförande.

Särskilda bestämmelser om amerikansk yngelröta

12 § Från bigård, i vilken amerikansk yngelröta konstaterats, får ej levande bin bortföras förrän bigården ånyo undersökts och befunnits fri från smitta. Förnyad undersökning skall utföras tidigast två månader efter det smitta påvisats.

Från sådan bigård får begagnade bibostäder och begagnade biodlingsredskap, under förutsättning att de är rengjorda på ett betryggande sätt, flyttas inom smittförklarat område.

13 § Innan tillstånd enligt 8 § bisjukdomsförordningen (1974:212) lämnas att bortföra levande bin, utbyggda vaxkakor och avfall av sådana, begagnade bibostäder eller begagnade biodlingsredskap från område som är förklarat smittat eller misstänkt för smitta av amerikansk yngelröta skall bigården undersökas. Befinns undersökt bigård fri från smitta och har smitta ej påvisats i bigården under de två föregående månaderna får tillstånd utfärdas. Tillstånd att bortföra begagnade bibostäder och begagnade biodlingsredskap får under förutsättning att föremålen är rengjorda på ett betryggande sätt utfärdas även om bigården är smittad med amerikansk yngelröta.

Tillstånd lämnas skriftligen av tillsynsman och får gälla för högst åtta månader. Tillstånd krävs för varje flyttning. Tillståndsbevis för flyttning skall anbringas väl synligt på bibostäder och andra föremål som bortförs.

Särskilda bestämmelser om varroasjuka

14 § Varroasmittförklarade områden är sammanförda i zoner m.m. i enlighet med vad som framgår av Jordbruksverkets föreskrifter om

smittförklaring med anledning av amerikansk yngelröta och varroasjuka hos bin.

I 18 - 36 §§ i denna författning finns bland annat bestämmelser med krav på varroafria nedfallsprover. Härmed avses prover som tagits vid sådan undersökning som sägs i 37 § andra stycket och att samtliga prover varit fria från varroakvalster. (*SJVFS 1994:68*).

15 § Tillstånd att bortföra levande bin och biodlingsmaterial från församling inom varroasmittförklarat område skall lämnas skriftligen och i enlighet med bestämmelserna i 16 - 36 §§.

Flyttningstillstånd krävs för varje flyttning med de undantag som framgår av 7 § andra stycket.

Flyttningstillstånd får endast lämnas under förutsättning att den vid varje flyttning berörda biodlaren, inseminatören eller parningsstationen på goda grunder kan antas uppfylla de krav som gäller enligt denna författning för att flyttningen skall fåske.

Gemensamma flyttningsbestämmelser för flera zoner m.m.

16 § Tillstånd att ur församling i zon 1, 2 eller 3, bortföra utbyggda vaxkakor utan honung, ägg och larver och avfall av sådana vaxkakor, begagnade bibostäder och biodlingsredskap får lämnas om det som skall föras bort inte varit i kontakt med levande bin under de senaste 14 dagarna före flyttningen. (*SJVFS 1994:68*).

16 a § Tillstånd att ur församling i zon 1, 2 eller 3 samt från Gotland bortföra utbyggda vaxkakor med ägg eller larver får lämnas under förutsättning att

1. bin inte tidigare har kläckts i kakstycket,
2. kakstycket inte innehåller larver som är äldre än 24 timmar, täckta celler eller celler med honung,
3. kakstyckets storlek ej överstiger 100 x 50 mm,
4. inga fullbildade bin medföljer och
5. en okulärbesiktning av kakstycket utvisar att varroa inte förekommer. (*SJVFS 1994:68*).

17 § Samtliga flyttningar mellan ut- och hembigårdar inom zon 2 och 3 som sker i enlighet med tillstånd som avser flera flyttningar skall alltid föregås av sådan nedfallsundersökning som sägs i 37 § andra stycket. Biodlaren får själv utföra undersökningen i egen bigård.

Zon 1

18 § Tillstånd får lämnas till flyttning av yngelfria honungskakor för slungning i annan församling inom zon 1 utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården.

Finns varroafria nedfallsprover får tillstånd även lämnas till flyttning till zon 2.

19 § Tillstånd får lämnas till flyttning av hela bisamhällen till annan församling inom zon 1 utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården. Tillstånd får inte lämnas till flyttning ut ur zon 1.

20 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till inseminatör som auktoriserats för varroakontroll av Statens jordbruksverk. Tillstånd får lämnas utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården.

Tillstånden får avse flyttningar till och från inseminatörer i hela landet. Flyttningarna skall ske med försändelsebur. När inseminatören mottager bina skall dessa kontrolleras med avseende på varroakvalster. Påträffas kvalster skall bina avlivas.

Drottningar och följebin får inte komma i kontakt med andra bin. Vid behov får dock följebina bytas ut. Sker detta skall nya följebin vara varroafria och de ursprungliga följebina avlivas. Drottningar och följebin får endast återsändas till den bigård varifrån drottningarna kommit.

21 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till och från parningsstation inom zon 1. Tillstånd får lämnas utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården.

Flyttningar till och från parningsstationer skall ske med parningskassett eller försändelsebur.

Tillstånd till flyttning till parningsstation inom zon 1 får endast medges för drottningar med följebin från zon 1 och Gotland.

22 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin i samband med försäljning av drottningar till bigård inom församling i zon 1 samt till Gotland utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården. Flyttningen skall ske med försändelsebur.

Tillstånd får inte medges till flyttning av drottningar med följebin från zon 1 till zon 2, 3 eller icke smittförklarat område.

Zon 2

23 § Tillstånd får lämnas till flyttning av yngelfria honungskakor till zon 1 för slungning utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården.

Finns varroafria nedfallsprover får tillstånd även lämnas till flyttning till zon 2 och 3.

24 § Tillstånd får lämnas till flyttning av hela bisamhällen till annan församling inom zon 2 om det finns varroafria nedfallsprover från bi-

gården samt till zon 1 och till Gotland utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården.

Tillstånd får inte lämnas till flyttning till zon 3 eller till icke smittförklarat område.

25 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till och från inseminatör som auktoriserats för varroakontroll av Statens jordbruksverk. För sådant tillstånd gäller vad som sägs i 20 §.

26 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till och från parningsstation inom zon 2 om det finns varroafria nedfallsprover från bigården.

Flyttning till parningsstation inom zon 2 får endast medges för drottningar med följebin från zon 2, 3 och icke smittförklarat område. Dock inte från zon 1 och Gotland.

Flyttning till parningsstationen skall ske med parningskassett eller försändelsebur. När bin återsänds till bigård skall detta ske med försändelsebur.

När bin återsänds till bigård inom zon 2 skall de vara kontrollerade med avseende på varroakvalster av auktoriserad person på parningsstationen. Bin som återsänds till bigård inom zon 3 eller till icke smittförklarat område skall undersökas med avseende på varroakvalster på avdelningen för bin vid Sveriges lantbruksuniversitet innan de når bigården.

27 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin i samband med försäljning av drottningar till bigårdar i hela landet. För tillstånd till sådan flyttning gäller följande:

1. Flyttning av drottningar med följebin till bigård inom zon 1 och Gotland får ske utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården eller på undersökning vid Sveriges lantbruksuniversitet.

2. För flyttning av drottningar med följebin till bigård inom zon 2 krävs varroafria nedfallsprover från bigården.

3. För flyttning av drottningar med följebin till bigård inom zon 3 eller icke smittförklarat område gäller vad som sagts under punkt 2 och därutöver att bina skall kontrolleras med avseende på varroakvalster på avdelningen för bin vid Sveriges lantbruksuniversitet innan de når mottagande bigård.

Zon 3

28 § Tillstånd får lämnas till flyttning av yngelfria honungskakor för slungning inom zon 2, 3 och icke smittförklarat område om det finns varroafria nedfallsprover från bigården.

29 § Tillstånd får lämnas till flyttning av hela bisamhällen till annan församling inom zon 3 om det finns varroafria nedfallsprover från bi-

gården samt till zon 1, 2 och Gotland utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården. Tillstånd får inte lämnas till flyttning till icke smittförklarat område.

30 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till och från inseminatör som auktoriserats för varroakontroll av Statens jordbruksverk. För sådant tillstånd gäller vad som sägs i 20 §.

31 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till och från parningsstation inom zon 2, 3 och icke smittförklarat område om det finns varroafria nedfallsprover från bigården.

Flyttning till parningsstation inom zon 3 får endast medges för drottningar med följebin från zon 3 och icke smittförklarat område.

Flyttning till parningsstation skall ske med parningskassett eller försändelsebur. När bina återsänds till bigården skall detta ske med försändelsebur.

När bin återsänds till bigård inom zon 3 skall de vara kontrollerade med avseende på varroakvalster av auktoriserad person på parningsstationen. Bin som återsänds till bigård inom icke smittförklarat område skall undersökas med avseende på varroakvalster på avdelningen för bin vid Sveriges lantbruksuniversitet innan de når biodlaren.

32 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin i samband med försäljning av drottningar till bigårdar i hela landet. För tillstånd till sådan flyttning gäller följande:

1. Flyttning av drottningar med följebin till bigårdar inom zon 1 och Gotland får ske utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården eller på undersökning vid Sveriges lantbruksuniversitet.
2. Flyttning av drottningar med följebin till bigård inom zon 2 och 3 får ske om det finns varroafria nedfallsprover från bigården.
3. För flyttning av drottningar med följebin till bigårdar inom icke smittförklarat område gäller vad som sägs under punkt 2 och därutöver att bina skall undersökas med avseende på varroakvalster vid avdelningen för bin vid Sveriges lantbruksuniversitet innan de når mottagande bigård.

Gotland

33 § Levande bin, utbyggda vaxkakor, avfall av sådana samt begagnade biodlingsredskap får flyttas inom Gotland utan flyttningstillstånd.

34 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till och från inseminatör. För sådan flyttning gäller vad som sägs i 20 §.

35 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin till och från parningsstation inom zon 1. Flyttning till och från parningsstation skall ske med försändelsebur.

36 § Tillstånd får lämnas till flyttning av drottningar med följebin i samband med försäljning av drottningar till bigårdar inom zon 1 utan att krav ställs på varroafria nedfallsprover från bigården.

Flyttningen skall ske med försändelsebur.

Tillstånd får inte medges för flyttning av drottningar med följebin från Gotland till zon 2, 3 eller icke varroasmittförklarat område.

Undersökning av bisamhälle

37 § Undersökning rörande förekomst av amerikansk yngelröta skall omfatta alla bisamhällen i bigården samt förråd av utbyggda vaxkakor och avfall därav. Har bigården undersökts tidigare under kalenderåret och därvid befunnits fri från smitta får undersökning ske genom stickprovsförfarande.

Undersökning rörande förekomst av varroakvalster skall omfatta minst en tredjedel av bigårdens samhällen, dock minst två samhällen. Undersökningen skall ske genom analys av nedfall. Under binas aktiva period skall nedfallet insamlas med varroainlägg i samhället under minst 14 dagar.

Undersökning för utfärdande av flyttningstillstånd som avses i 7 § andra stycket får i fråga om amerikansk yngelröta göras genom stickprov. I område som smittförklarats med avseende på varroakvalster skall undersökning ske enligt tillvägagångssättet i andra stycket.

38 § Kan bitillsynsmannen vid undersökningen inte avgöra om amerikansk yngelröta förekommer skall han insända kakprov till avdelningen för bin vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Kan bitillsynsmannen vid undersökningen inte avgöra om varroakvalster förekommer i de uttagna proven skall han insända nedfallsprov till avdelningen för bin vid Sveriges lantbruksuniversitet.

39 § Konstateras förekomst av amerikansk yngelröta i bisamhälle skall undersökning även utföras i bigårdar som ligger inom tre kilometers avstånd från det smittade bisamhället.

Konstateras förekomst av varroakvalster i bigård skall undersökning även utföras i bigårdar som ligger inom sju kilometers avstånd från varroafyndet, om inte Statens jordbruksverk för särskilt område bestämmer annat.

Bekämpningsåtgärder

40 § Finner tillsynsman bisamhälle smittat av amerikansk yngelröta skall han verkställa eller förelägga om förintande av bisamhället och sanering eller förintande av bibostaden samt de ytterligare åtgärder som bedöms nödvändiga för bekämpning av sjukdomen.

41 § Finner tillsynsman varroakvalster i bigård där kvalster tidigare inte påträffats skall han omedelbart anmäla detta till länsstyrelsen om inte Statens jordbruksverk för särskilt område bestämmer annat. Länsstyrelsen skall omedelbart underrätta Statens jordbruksverk om var varroakvalster konstaterats.

42 § I bigård där varroakvalster förekommer skall bitillsynsmannen förelägga innehavaren av bisamhällena att bekämpa varroakvalster i bigårdens samtliga samhällen. Vid bekämpningen skall användas mekaniska metoder, t.ex. spärrbox, eller sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som får användas mot varroakvalster. Metoderna får användas enskilt eller i kombination. Valet av bekämpningsmetod skall tillsynsmannen överlåta på biodlaren. (*SJVFS 1999:17*).

43 § För vildbisamhälle, dvs. bisamhälle som tagit bostad i annat föremål än avsedd bibostad, gäller att tillsynsman får verkställa eller förelägga om åtgärder som bedöms nödvändiga för att förhindra smittspridning även i det fall då endast misstanke om smitta föreligger. Smitta behöver som regel befaras endast om något samhälle smittat av amerikansk yngelröta under det innevarande eller föregående kalenderåret påträffats inom ett avstånd av tre kilometer eller om något samhälle smittat av varroakvalster under det innevarande eller föregående kalenderåret påträffats inom ett avstånd av sju kilometer.

44 § Skada som uppkommer vid förintande av vildbisamhälle föranlett av misstanke om eller faktisk förekomst av amerikansk yngelröta eller varroakvalster skall anses vara ringa och förintandet därmed tillåtet för tillsynsmannen även om ägaren motsätter sig åtgärden, om uppkommen kostnad eller förlust ej överstiger 300 kronor.

Tillsynsmans rapportering

45 § Tillsynsman skall föra förrättningsprotokoll över varje utförd förrättning samt årligen senast den 1 november insända verksamhetsrapport för innevarande år till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen sammanställer verksamhetsrapporterna och sänder in sammanställningen till Statens jordbruksverk före den 10 januari nästkommande år.

Ersättning

46 § Ersättning för kostnad eller förlust genom beslut om förintande av bisamhälle i bigård utgår enligt 13 § bisjukdomsförordningen (1974:212). Ansökan om ersättning inlämnas till vederbörande länsstyrelse för prövning. Till ansökan skall fogas protokoll över förrättningen.

47 § För kostnad eller förlust som uppkommit genom tillsynsmans eller Statens jordbruksverks beslut om förintande av vildbisamhälle enligt 40 § och som varit nödvändig för att förhindra smittspridning utgår ersättning till berörd fastighetsägare. Ansökan om ersättning inlämnas till vederbörande länsstyrelse för prövning. Om ersättningsanspråken från fastighetsinnehavaren uppgår till 5 000 kronor eller mer skall länsstyrelsen tillsammans med eget yttrande vidarebefordra ansökan till Statens jordbruksverk som prövar ansökan. Till ansökan skall fogas verifikation över uppkomna kostnader samt protokoll över förrättningen.

48 § Tillsynsman skall vara närvarande vid varje förintande av bisamhälle som kan ge anledning till ersättning.

49 § Tillsynsmans räkning insänds till länsstyrelsen för granskning och utbetalning.

Biodlarens uppgiftsskyldighet

50 § Innehavare av bisamhälle skall i anmälan till länsstyrelsen vart tredje år räknat från år 1994 senast den 31 mars uppge var bisamhälle är stadigvarande uppställt. Uppgift skall lämnas om innehavarens namn och postadress, fastighet på vilken bisamhälle är stadigvarande uppställt, församling och kommun där fastigheten är belägen samt huruvida bisamhälle flyttas till tillfällig uppställningsplats.

Den som startar eller övertar biodling skall göra anmälan enligt första stycket när verksamheten påbörjas.

Denna författning[2] träder i kraft den 30 april 1992, då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1991:113) om bekämpning av amerikansk yngelröta och varroasjuka hos bin skall upphöra att gälla.

Denna författning[3] träder i kraft den 15 april 1993.

Denna författning[4] träder i kraft den 15 juni 1994.

---

[2] SJVFS 1992:38.
[3] SJVFS 1993:27.
[4] SJVFS 1994:68.

Denna författning[5] träder i kraft den 8 mars 1999.

Denna författning[6] träder i kraft den 18 juni 2002.

CARL JOHAN LIDÉN

Gunilla Ideström
(Växtodlingsenheten)

[5] SJVFS 1999:17.
[6] SJVFS 2002:46.